

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри спорту і спортивних
ігор

_____

Микола ПРОЗАР

підпис

28 серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ
РОБОТИ

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2023-2024 навчальний рік

Розробники програми: Василь МАЗУР, викладач кафедри спорту і спортивних ігор,
Віталій АВІНОВ, викладач кафедри спорту і спортивних ігор.

Ухвалено на засіданні кафедри спорту і спортивних ігор

Протокол № 10 від 28 серпня 2023 року

Схвалено радою з науково-методичної роботи та забезпечення якості вищої освіти факультету фізичної культури

Голова РЗН-МРтаЗЯВО

Микола ПРОЗАР

підпис

Протокол № 8 від 29 серпня 2023 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

А. О. Боднар

ВСТУП

Практика здобувачів закладів вищої освіти України є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь за відповідним напрямом чи спеціальністю.

Виробнича практика – необхідний етап у підготовці майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту. Виробнича практика з організації спортивно-масової роботи проходить в умовах максимально наближених до справжніх умов майбутньої професійної діяльності. Вона спрямована на закріплення знань теоретичного та практичного курсу з освітнього компоненту Спортивно-масова робота. Фахівці першого (бакалаврського) рівня спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) повинні вміти аналізувати наукові теорії, на яких ґрунтується процес використання фізичних вправ у процесі спортивно-масової та оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Використовувати сучасні спортивно-масові та оздоровчо-рекреаційні технології на практиці. Опрацьовувати навчально-методичну літературу з спортивно-масової та оздоровчо-рекреаційної діяльності. Опрацьовувати інформаційні джерела з метою ознайомлення з сучасними спортивно-масовими та оздоровчо-рекреаційними технологіями.

Практика здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури проводиться на основі Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом МО України від 08.04.1993 р. за № 93, листів Міністерства освіти і науки України від 05.12.2003 р. за №14/18.2-2097 «Про фахову (переддипломну) практику здобувачів вищих педагогічних закладів за місцем майбутнього працевлаштування» та від 07.02.2009 р. за №1/9-93 «Про практичну підготовку здобувачів вищої освіти», Закону України «Про вищу освіту», державного стандарту вищої освіти зазначеної спеціальності, освітньо-професійної програми, навчальних планів та Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

МЕТА, МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ЗАВДАННЯ, ПОСЛІДОВНІСТЬ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

Мета практики. Метою проходження виробничої практики з організації спортивно-масової роботи є поглиблення і закріплення теоретичних знань, практичних умінь та навичок вчителя фізичної культури з організації спортивно-масової роботи в шкільних секцій ЗЗСО.

Обсяг дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання/ рік викладання	3	3
Семестр вивчення	6	6
Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки / вибірковий освітній компонент	Обов'язковий освітній компонент професійної підготовки	
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90	90
Кількість годин навчальних занять	-	-
Лекційні заняття	-	-
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	90	90
Форма підсумкового контролю	Диф. залік	Диф. залік

Методи навчання.

Словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки, розповідь, діалогічний метод, бесіда; програмовий метод, презентація, демонстрація; методи навчання рухових дій загалом та по частинах, змагальний метод, метод суворо регламентованої вправи, метод стандартно-повторної вправи, метод перемінної вправи, комбіновані методи, метод моделювання, рольовий метод) вирішення проблемних завдань; інтерактивні методи, технології дистанційного навчання; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Завдання практики:

- сформувати у здобувачів вищої освіти знання, сприяти вихованню професійно-педагогічних навичок і вмінь для здійснення наступних видів

діяльності, знати і вміти застосовувати на практиці:

- норми раціонального рухового режиму;
- механізми розвитку фізичних якостей і формування рухових навичок;
- санітарно-гігієнічні вимоги і вимоги щодо безпеки проведення занять фізичними вправами;
- вміння надати першу медичну допомогу в разі травмування;
- структуру і зміст управлінської діяльності в галузі фізичної культури;
- оперування нормативно-правовими знаннями в галузі фізичної культури;
- мати достатній рівень фізичної підготовленості й володіти навичками страхування;
- демонстрацію техніки виконання фізичних вправ;
- формування вмінь і навичок орієнтування на місцевості;
- формування у майбутніх фахівців вмінь виховувати у підростаючого покоління дбайливе ставлення до природи та духовних надбань українського народу;
- вироблення умінь застосовувати набуті знання, вміння і навички у професійній діяльності.

Керівництво практикою: кафедра спорту і спортивних ігор.

Послідовність видів робіт під час проходження виробничої практики з організації спортивно-масової роботи

1-й тиждень

1. Ознайомлення зі структурою, змістом та методами роботи під час навчальної практики з організації спортивно масової-роботи.
2. Проведення теоретично-організаційної підготовки.
3. Методика проведення рухливих ігор на місцевості.
4. Етапи проведення змагань.
5. Документація змагань (з різних видів спорту).
6. Особливості проведення змагань в школі.
7. Методика проведення змагань «Веселі старты», «Cool games», сценарій.
8. Обов'язки суддів.

2-й тиждень

1. Технології проведення оздоровчо-рекреаційних занять із застосуванням українських народних ігор, розваг і забав.
2. Технології проведення оздоровчо-рекреаційних занять із застосуванням спортивних ігор.
3. Технології проведення оздоровчо-рекреаційних занять із застосуванням циклічних вправ.
4. Технології проведення оздоровчо-рекреаційних занять із застосуванням оздоровчих видів гімнастики, танців та фітнесу.
5. Технології проведення оздоровчо-рекреаційних занять у водному середовищі.

БАЗИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (факультет фізичної культури) щорічно укладає угоди із базами практик про проходження практики здобувачами вищої освіти.

Бази практик мають відповідати таким вимогам:

- наявність структур, які відповідають професійній діяльності за спеціальністю;
- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- можливість працевлаштування випускників Університету.

У разі підготовки фахівців за цільовими договорами базами практики здобувачів вищої освіти є організації, установи. Для яких здійснюється така підготовка. Якщо в договорі на підготовку фахівця обумовлено місце проведення практики, окремі договори не укладають.

Здобувачі вищої освіти факультету фізичної культури можуть самостійно обирати для себе базу практики і пропонувати її для використання лише при умові погодження всіх питань з керівництвом факультету й університету та керівництвом бази практики.

Тривалість дії договорів узгоджують договірні сторони. Вона може бути визначена на період конкретного виду практики або на термін до п'яти років.

Укладання договорів з базами практик завершують за 10 календарних днів до початку практики.

Виробнича практика з організації спортивно-масової роботи, для здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури проводиться на базах шкільних секцій ЗЗСО, м. Кам'янця-Подільського, України, кафедра спорту і спортивних ігор Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧЕНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Відповідно до освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Фізична культура) ступеня вищої освіти «бакалавр» проходження усіх видів навчальних та виробничих практик здобувачами вищої освіти зумовлює набуття наступних компетентностей:

інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук та педагогіки, фізичного виховання і спорту, фізіології, біомеханіки, морфології і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти.

загальні компетентності:

- ЗК 01 здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо;
- ЗК 08 здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності;
- ЗК 10 здатність розуміти стратегію сталого розвитку людства;
- ЗК 11 здатність освоювати та вдосконалювати рухові уміння і навички з різних видів рухової активності та підтримувати загальний рівень фізичної активності і здоров'я.

фахові компетентності:

- СК 15 здатність до організаційної роботи у сфері фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах, позашкільних закладах учнівської молоді.

Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Виробнича практика з організації спортивно-масової роботи» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

- ПРН 03 знає, як застосовувати на практиці основні вчення в галузі фізичної культури;
- ПРН 04 володіє актуальними технологіями педагогічного контролю і корекції, засобами і методами управління станом людини;
- ПРН 05 знає закони і принципи розучування рухових умінь і навичок, володіє теорією і методикою розвитку рухових умінь і навичок в базових видах

рухової активності;

- ПРН 07 знає вимоги до оформлення документації та основні закономірності побудови документів для здійснення навчального процесу в галузі фізичного виховання та спорту;

- ПРН 08 знає правила профілактики травматизму та надання першої медичної допомоги; володіє основними методами захисту персоналу та населення від можливих наслідків аварій, катастроф, стихійних лих;

- ПРН 09 знає закономірності розвитку фізичних (рухових) якостей в різних видах рухової активності;

- ПРН 13 вміє проводити дослідження на відповідному рівні, здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, вчитися і оволодівати сучасними знаннями для їх подальшої реалізації в практиці;

- ПРН 14 спроможний розвивати педагогічну думку, методи педагогічного контролю і контролю якості навчання, актуальні дидактичні технології;

- ПРН 19 вміє розробляти перспективні та оперативні плани і програми конкретних занять в сфері дитячо-юнацького спорту та зі спортсменами масових розрядів;

- ПРН 20 вміє визначати цілі і завдання, планувати навчальні заняття, розробляти необхідну документацію для проведення занять з фізичної культури та спорту;

- ПРН 21 здатний складати планувальну і звітну документацію, організовувати та проводити масові фізкультурні заходи та спортивні змагання;

- ПРН 22 вміє практично використовувати документи державних і громадських органів управління у сфері фізичної культури;

- ПРН 29 здатний вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію;

- ПРН 30 здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства;

- ПРН 31 здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

ТЕРМІН ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ З ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

Для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання організовується і проводиться:

- виробнича практика з організації спортивно-масової роботи (3 курс, 6 семестр, 2 тижня, 3 кредитів, що складає 90 годин, диференційований залік).

Для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітнього ступеня «бакалавр» заочної форми навчання організовується і проводиться:

- виробнича практика з організації спортивно-масової роботи (3 курс, 6 семестр, 2 тижня, 3 кредитів, що складає 90 годин, диференційований залік).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Відповідальність за організацію і проведення практик на факультеті фізичної культури покладається на керівництво університету, керівництво факультету фізичної культури, керівників практик від кафедр факультету фізичної культури та університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює перший проректор університету та керівник практики університету. Загальне керівництво практикою здійснює навчальний відділ університету. Безпосереднє організаційне та навчально-методичне керівництво практиками і виконання програм забезпечують кафедри факультету фізичної культури.

Організаційними заходами, які забезпечують підготовку та порядок проведення практик на факультеті фізичної культури є:

- організація роботи згідно змісту Положення про проведення практики здобувачів закладів вищої освіти України;
- розробка робочих програм практик здобувачів вищої освіти, підготовка яких здійснюється за різними спеціальностями (додатковими спеціалізаціями);
- визначення та моніторинг баз практики;
- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики;
- укладання договорів про проведення практики між університетом та базою практики згідно вимог;
- при потребі, складання кошторису-калькуляції щодо витрат на проведення практики здобувачів вищої освіти;
- призначення керівників практики від кафедр факультету фізичної культури;
- укладання угоди між університетом та базою практики;
- складання тематики індивідуальних завдань на практику;
- визначення, розробка та підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики є Наскрізна програма практики.

На початку практики здобувачі вищої освіти проходять інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомлюються з правилами внутрішнього розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. При зарахуванні здобувачів вищої освіти на штатні посади на час проходження практики на них

розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства. На здобувачів вищої освіти, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього розпорядку підприємства.

Тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України, який визначає засади і гарантії здійснення здобувачами вищої освіти права розпоряджатися своїми здібностями до праці. КЗпП регулює трудові відносини всіх працівників з метою зростання якості роботи, продуктивності праці, підвищення ефективності виробництва, зміцненню трудової дисципліни і визначає високий рівень умов праці та всебічну охорону трудових прав здобувача-практиканта.

Наказом ректора університету про проведення практики здобувачів вищої освіти визначається: місце та терміни проведення практики; склад студентських груп; склад керівників практики від кафедр факультету, відповідальний керівник за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами; посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням (перший проректор, керівник практики університету, декан факультету).

Навчальний відділ університету, завідувач практики університету проводить таку роботу щодо організації і проведення практик на факультеті фізичної культури:

- укладає договори з підприємствами (організаціями, установами) за вибором здобувачів вищої освіти;
- затверджує вид і терміни проведення практики, кількість здобувачів-практикантів, обов'язки ЗВО і бази практики щодо організації і проведення практики;
- готує проекти наказів і рішень з питань практики;
- уточнює з базами практики умови проведення практики;
- надає кафедрам факультету фізичної культури інформацію щодо наявності місць практики згідно з укладеними договорами;
- здійснює контроль за проведенням практики, аналізує та узагальнює її результати;
- здійснює через бухгалтерію університету розрахунок з базами практики за рахунками згідно з укладеними договорами;
- забезпечує кафедри необхідною документацією з питань практики;
- здійснює контроль за розробкою робочих програм практики;

- аналізує звіти кафедр за результатами практики та готує підсумкову довідку про її проведення.

Безпосереднє організаційне та навчально-методичне керівництво практикою здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури забезпечують кафедри факультету, які здійснюють наступні заходи:

- розробляють робочі програми практик і при необхідності доопрацьовують їх, але не рідше, ніж один раз на чотири роки;

- визначають бази практик, узгоджують з ними кількість здобувачів вищої освіти, що приймаються на практику, готують відповідні матеріали, які подають до навчально-методичного відділу, керівнику практики університету для укладання договорів;

- складають графіки розподілу здобувачів вищої освіти за базами практики, які до початку практики подаються до навчально-методичного відділу, керівнику практики університету;

- призначають керівників практики та організують їх для перевірки готовності до прийому здобувачів вищої освіти та ознайомлення керівників баз з програмами практики;

- розробляють тематику індивідуальних завдань на період проведення практики;

- організують проведення зборів здобувачів вищої освіти з питань практики за участю керівників практики;

- здійснюють керівництво і контроль за проведенням практики;

- повідомляють здобувачів вищої освіти про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою, наприклад: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практики на засіданнях кафедр і ради факультету;

- подають до деканату, навчально-методичного відділу, керівнику практики університету звіти про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

Відповідальним за організацію і проведення практики на факультеті фізичної культури є факультетський керівник практики, який:

- здійснює керівництво організаційним та навчально-методичним забезпеченням практики на факультеті;

- інформує здобувачів вищої освіти про місце, терміни проведення

практики та форми звітування;

- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрами факультету, виконанням робочої програми практики, своєчасним складанням заліків і звітної документації за підсумками практики;

- заслуховує звіти кафедр про проведення практики на раді факультету.

- контролює готовність баз практики та проводить, при необхідності, до прибуття здобувачів-практикантів підготовчі заходи;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів вищої освіти на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання здобувачам-практикантам необхідних документів (направлення, повідомлення, угоди, щоденники, програми, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює заклад вищої освіти;

- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з робочою програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів вищої освіти та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- у складі комісії приймає заліки з практики;

- подає керівнику практики університету письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів вищої освіти.

Викладач-керівник практики від кафедри факультету:

- розробляє тематику індивідуальних завдань, яка враховує передбачувані теми наукових робіт (проектів);

- узгоджує з керівником практики від бази практики індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;

- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;

- відслідковує своєчасне прибуття здобувачів вищої освіти до місць практики;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до випускної роботи;

- бере участь у захисті звітів здобувачів вищої освіти про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів разом із

керівниками практики від кафедр університету;

- забезпечує здачу здобувачем вищої освіти звітних матеріалів практики на кафедру спорту і спортивних ігор.

Обов'язки керівників практики, призначених базами практики, зазначені в окремих розділах угоди на проведення практики.

Керівник практики від бази практики:

- прийняти студентів університету на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Галузь знань, спеціальність	Курс, група	Вид практики	Кількість студентів	Строки проведення	
					Початок	Закінчення

- призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;

- створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності;

- забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи на кожному робочому місці;

- проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів-практикантів безпечних методів та форм праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників;

- надати здобувачам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;

- забезпечити облік виходу на роботу здобувачів-практикантів;

- після закінчення практики дати характеристику на кожного здобувача-практиканта, в якій відобразити рівень підготовленого ним звіту;

За наявності вакантних місць здобувачів вищої освіти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому не менше 50 % часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

Здобувачі вищої освіти факультету фізичної культури при проходженні

практики зобов'язані:

- до початку практики отримати від керівника практики факультету фізичної культури підписану ректором угоду, направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників;

- суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- своєчасно оформити звітну документацію та скласти залік з практики. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються на заочній формі навчання, передбачається проведення практик, як і студентами денної форми, незалежно від їх можливої фахової професійної діяльності.

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури залучаються викладачі фахових кафедр факультету фізичної культури, які мають стаж роботи не менше 3 років у відповідних навчальних закладах (ЗЗСО не менше 5 років).

Бази практик, в особі їх керівників, разом з керівництвом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та факультету фізичної культури, несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Очікувані результати виробничої практики з організації спортивно-масової роботи: здобувачі вищої освіти після проходження практики мають знати:

- стосовно організації спортивно-масової роботи: норми раціонального рухового режиму осіб усіх категорій, механізми розвитку фізичних якостей і формування рухових навичок, особливості проведення занять фізичною культурою з особами різного віку, статі, соціального стану, фізичного розвитку тощо, санітарно-гігієнічні вимоги і вимоги щодо безпеки проведення занять фізичними вправами, знати структуру і зміст управлінської діяльності в галузі фізичної культури.

- зміст професійно-профільних знань в організації секцій та гуртків з організації спортивно-масової роботи.

вміти:

- використовувати практичні навички з виробничої практики для виконавської діяльності, а також застосовувати практичні вміння і навички в організації спортивно масової роботи;

- вміти надати першу медичну допомогу в разі травмування, демонструвати техніку виконання фізичних вправ;

- організувати роботу шкільної секції;

- організувати і провести змагання з різних видів спорту;

- організувати суспільно корисну та краєзнавчу роботу під час походів;

- комплектувати відділення і розподіляти обов'язки.

Засоби діагностики результатів навчання: проведення фрагментів спортивно-масової роботи у різних класах, оформлення звітної документації.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Розробити положення з виду спорту (на вибір здобувача вищої освіти) - підготувати документацію.
2. Розробити програму дня здоров'я.
3. Розробити календар спортивно-масових заходів.
4. Розробити план фізкультурно-оздоровчого заходу.
5. Організація і проведення змагань з видів спорту.
6. Організація і проведення змагань «Веселі старти», «Cool games».
7. Організація і проведення оздоровчих туристичних походів з учнівською молоддю.
8. Перша долікарська допомога при проведенні практичних занять.
9. Організація і проведення оздоровчих занять з елементами видів спорту для осіб різної фізичної підготовленості, статті та віку.

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Здобувачі вищої освіти повинні підготувати:

- щоденник про проходження практики;
- звіт про проходження практики;
- сценарій проведення спортивно-масового заходу;
- заповнити методичні рекомендації із виробничої практики з організації спортивно-масової роботи.
- індивідуальне завдання;

Вимоги до звіту

Під час проходження практики здобувач вищої освіти 3 курсу складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики за 1-2 дні до її закінчення. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш із зазначенням назви університету, кафедри чи бази практики, назви практики, групи, прізвища, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці

та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Звіт повинен відобразити повну характеристику роботи практиканта. За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через 1,5 міжрядкових інтервали 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу. Назви розділів для зручності читання потрібно виділяти напівжирним шрифтом. Складений здобувачем вищої освіти звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші звіту повинні бути зчеплені.

Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії із захисту звітів про проходження практики.

Звіт практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практики.

Вимоги до щоденника

Щоденник ведеться здобувачем вищої освіти упродовж практики та є основним документом, який підтверджує та фіксує усі види робіт практиканта.

Керівник практики зобов'язаний систематично перевіряти правильність ведення щоденника.

На 1 сторінці щоденника вказується назва практики (виробнича практика з організації спортивно-масової роботи), ПІБ здобувача вищої освіти в родовому відмінку, факультет фізичної культури, кафедра (спорту і спортивних ігор), освітній ступінь (бакалавр), спеціальність (014 Середня освіта (Фізична культура), курс (3), група, рік навчання (20__-20__).

На 2 сторінці щоденника вказується ПІБ здобувача вищої освіти у називному відмінку, назва бази практики в графі ПРИБУВ/ВИБУВ (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка), терміни проходження практики, підписи керівника та печатки, що ставляться у загальному відділі університету.

На 3-4 сторінках щоденника формується план щоденної роботи практиканта

та ставляться відмітки про виконання. Підтверджується це все підписом керівника практики, за яким закріплений здобувач вищої освіти.

На 5-8 сторінках ведуться робочі записи здобувача вищої освіти, де він детально описує види роботи, що заплановані програмою практики, зокрема це – теоретична підготовка, поточна робота.

На 9-10 сторінках керівник практики пише відгук про роботу здобувача вищої освіти, ставить рекомендовану оцінку, підпис, дату. Це все затверджується печаткою у Загальному відділі Університету.

На 11 сторінці щоденника керівник практики ставить підсумкову оцінку.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форми та методи оцінювання

Поточне та контрольне оцінювання практичної діяльності здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіт (Фізична культура) СВО «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів:

- характеристика керівника практики від бази практики (у щоденнику практики);

- оцінка звіту керівником від кафедри спорту і спортивних ігор (паперовий варіант звіту здається на перевірку керівнику під час очного/дистанційного навчання та електронний варіант звіту завантажується у систему MOODLE);

- оцінювання керівником практики від кафедри (для денної форми навчання) або від бази практики (для заочної форми навчання) проведення здобувачем фрагментів тренувальних занять з боротьби (зазначення оцінки в характеристиці або відгуку у щоденнику практики);

- оцінювання керівником практики від кафедри спорту і спортивних ігор записаного фрагменту тренувального процесу із запропонованим переліком вправ та поясненням методики їх виконання у разі дистанційного проходження практики;

- оцінка звітної документації практикантів, яка входить в обов'язковий перелік, передбачений робочою програмою (уся звітна документація формується в окрему папку та здається на перевірку керівнику (очне навчання) або ж завантажується у систему MOODLE для перевірки керівником під час дистанційного навчання);

- оцінка виконання індивідуального завдання із запропонованого переліку (здається безпосередньо керівнику практики від кафедри спорту і спортивних ігор або ж завантажується у систему MOODLE під час дистанційного навчання; результати індивідуального завдання здобувач має продемонструвати у вигляді презентації під час звітної конференції);

- аналіз контрольних заходів (індивідуальне обговорення керівника зі здобувачем методики проведення фрагменту тренувального заняття із виду спорту, який входить у програму);

- оцінка захисту результатів практики та аналіз рекомендацій здобувачів вищої освіти стосовно покращення якості практичної підготовки (обґрунтована доповідь здобувача вищої освіти);

- диф. залік.

Критерії оцінювання

Практична діяльність здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) під час проходження виробничої практики з організації спортивно-масової роботи оцінюється наступним чином:

Поточний контроль (100 балів)		Диф. залік
Змістовий модуль 1 Теоретична підготовка	Змістовий модуль 2 Практична підготовка	100
20 балів	80 балів	

Оцінювання обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки відбувається за результатами опанування здобувачами вищої освіти двох змістових модулів:

- ЗМ 1 Теоретична підготовка (20 балів);
- ЗМ 2 Практична підготовка (80 балів);

Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час навчальних занять

З урахуванням того, що навчальні досягнення учнів закладів загальної середньої освіти оцінюються за 12-бальною шкалою та з метою полегшення процесу адаптації випускників цих закладів до умов навчання у закладі вищої освіти, максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях дорівнює 12-ти балам (<http://surl.li/hwbc>).

Примітка: здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до практичних, семінарських, лабораторних занять, в журналі академічної групи ставиться 0 балів.

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача вищої освіти на навчальних заняттях зі змістового модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації ним поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них за такою формулою:

$$R = ((0,05 \times CO) + 0,4) \times ВБ$$

де R – рейтингова оцінка у балах за змістовий модуль;

CO – середнє арифметичне усіх отриманих оцінок за результатами поточного контролю;

ВБ – ваговий бал, максимально можливий бал оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Наприклад:

Відповідно до робочої програми освітнього компоненту «Виробнича практика з організації спортивно-масової роботи» здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю зі Змістового модуля 2 (Практична підготовка) отримав 10 оцінок, а саме: 6, 8, 12, 10, 11, 9, 9, 10, 11, 12. Ваговий бал ЗМ 1 складає 80 балів.

Дії НПП, або здобувача:

- визначити середнє арифметичне отриманих оцінок, яке відповідно складе – 9,80 балів;

- отримані значення підставити у формулу:

$$R = ((0,05 \times 9,80) + 0,4) \times 80 = 71$$

Отже, за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти за змістовий модуль 2 ОК «Виробнича практика з організації спортивно-масової роботи» отримав – 71 бал.

Об'єм пройденого матеріалу	Бали що нарах. за 12-бальною системою оцінювання
Змістовий модуль 1 (20 балів)	
Розробити положення з виду спорту (на вибір здобувача вищої освіти) Підготувати документацію.	4-12
Розробити програму дня здоров'я.	4-12
Розробити календар спортивно-масових заходів.	4-12
Розробити план фізкультурно-оздоровчого заходу.	4-12
Змістовий модуль 2 (80 балів)	
Організація і проведення змагань з виду спорту.	4-12
Організація і проведення змагань «Веселі старт», «Cool games».	4-12
Організація і проведення оздоровчих туристичних походів з учнівською молоддю.	4-12
Організація і проведення оздоровчих занять з елементами видів спорту для осіб різної фізичної підготовленості, статі та віку.	4-12
Перша долікарська допомога при проведенні практичних занять.	4-12

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми тієї чи іншої практики. Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником від бази практики та студентом. Письмовий звіт, разом з іншими документами практики, перелік яких встановлюється факультетом фізичної культури та університетом, подається методисту практики факультету фізичної культури на кафедру спорту і спортивних ігор, який організовує їх перевірку керівниками практики від кафедр факультету фізичної культури та кафедр університету. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у робочій програмі практики.

Для захисту здобувачем вищої освіти звіту про результати практики, на факультеті фізичної культури розпорядженням декана створюються комісії, до складу якої входять керівник практики від факультету, керівники практики від кафедр університету.

Комісія проводить попередній захист результатів практики студентів факультету фізичної культури на базах практики протягом останніх 3-х днів її проходження, а в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на факультеті фізичної культури проводиться захист протягом десяти днів після закінчення практики при умові проведення такого виду роботи на базі практики або під час проведення сесії на заочній формі навчання.

Результати захисту практики вносяться в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за підписом голови комісії.

Здобувач вищої освіти факультету фізичної культури, що не виконав робочу програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана здобувачем вищої освіти з поважних причин, йому може надаватися можливість пройти практику з дозволу керівництва факультету у вільний від навчання час.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні вченої ради факультету фізичної культури не менше одного разу протягом навчального року.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бабюк С. М. Гімнастичне багатоборство. Навч.-метод. відеопосібник. Кам'янець-Подільський, 2011.
2. Гуска М. Б., Стринадко В. С., Гуска М. В., Зубаль М. В., Стасюк І. І. Перша долікарська допомога та критичні ситуації під час подорожей: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. 264 с.
3. Гуска М. Б., Зубаль М. В., Мазур В. Й., Гуска М. В. Теорія і методика викладання рухливих ігор та забав. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. 360 с.
4. Костюкевич В. М. Теорія і методика спортивної підготовки (на прикладі командних ігрових видів спорту): навч. посіб. Вінниця: КНТ, 2016. 615 с.
5. Прозар М. В., Авінов В. Л., Петров А. О., Стасюк В. А., Балан С. М. Теорія і методика спортивних ігор: навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Аксіома», 2020. 320 с. (<https://tinyurl.com/bddyc2zw>).

Допоміжна

1. Воронова В. І., та інші. Футбол. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ : 2015. 110 с. URI: <https://tinyurl.com/5d8kuu4p> (дата звернення: 28.07.2023).
2. Гуска М. Б., Зубаль М. В. Основи теорії і методики рекреаційно-оздоровчого туризму: методичні рекомендації. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 100 с.
3. Гурман Л. Д., Ліщук В. В. Легка атлетика: Методика викладання: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2006. 148 с.
4. Гурман Л. Д., Ковальчук М. М., Гоншовський В. М. Організація і проведення змагань з легкої атлетики в загальноосвітній школі: методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський державний університет, редакційно-видавничий відділ, 2007. 39 с.
5. Дмитрук О. Ю., Щур Ю. В. Спортивно-оздоровчий туризм: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2008. 280 с.
6. Зубаль М. В., Райтаровська І. В. Практикум з дисципліни «Організація

краєзнавчо-туристичної діяльності». Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. 18 с.

7. Зубаль М. В., Райтаровська І. В. Організація краєзнавчо-оздоровчої туристичної діяльності: методичні рекомендації. 2-е видання перероб і доповн. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2016. 44 с.

8. Козинець В. М. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: навчальний посібник. К.: Кондор, 2006. 576 с.

9. Костюкевич В. М. Організація і проведення змагань із спортивних ігор: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізичного виховання. Вінниця: Планер, 2005. 216 с.

10. Костюкевич В. М. Теоретико-методичні аспекти тренування спортсменів високої кваліфікації: навч. посіб. Вінниця: Планер, 2007. 272 с.

11. Організація та методика оздоровчої фізичної культури і рекреаційного туризму : [навч. посіб. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] О. М. Жданова, А. М. Тучак, [та ін.]. Луцьк : Вежа, 2000. 240 с.

12. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей: навчальний посібник. К.: Академвидав, 2010. 248 с. (Серія «Альма-матер»).

13. Прозар М. В., Зубаль М. В., Райтаровська І. В., Мазур В. Й. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 Фізична культура і спорт ступенів вищої освіти «бакалавр» та «магістр». [для факульт. фіз. культури закладів вищої освіти]. Кам'янець-Подільський : Віта Друк, 2021. 168 с. (<https://tinyurl.com/bdhdj99m>).

14. Прозар М. В., Козак Є. П. Теорія і методика викладання спортивних ігор (волейбол): навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2015. 234 с. (<https://tinyurl.com/2p8fune3>).

15. Стасюк В. А., Стасюк І.І., Прозар М.В., Петров А.О. Теорія і методика викладання спортивних ігор (футбол): навчально-методичний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів III-IV рівнів акредитації]. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня “Рута”», 2017. 162 с. (<https://tinyurl.com/mr2nvukw>).

16. Федорченко В. К., Мініч І. М. Туристський словник-довідник. К. : Дніпро, 2000. 160 с.

17. Фізична культура (рівень стандарту). Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Нказ № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 року.

ДОДАТКИ

(Звіт)

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра спорту і спортивних ігор

ЗВІТ

про проходження
«Виробничої практики з організації спортивно-масової роботи»
на базі _____

здобувача вищої освіти _____ групи

факультету фізичної культури

денної форми навчання

Іванова Івана Івановича

Вимоги до звіту

Під час проходження практики здобувач вищої освіти 3 курсу складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики за 1-2 дні до її закінчення. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш із зазначенням назви університету, кафедри, назви практики, групи, прізвища здобувача вищої освіти.

Основні результати практики здобувач вищої освіти викладає у звіті, який повинен мати детальний опис результатів роботи зі всіх видів робіт, які передбачає робоча програма практики. Звіт повинен відобразити повну характеристику роботи практиканта.

За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через 1,5 міжрядкових інтервали 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу.

Назви розділів для зручності читання потрібно виділяти напівжирним шрифтом. Складений здобувачем вищої освіти звіт повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. Аркуші звіту повинні бути зчеплені. Звіт перевіряється і затверджується керівниками практик від університету з їх підписами, а також підписується самим здобувачем вищої освіти.

1. Ознайомлення з об'єктом практики
2. Організація навчально-тренувального процесу
3. Спортивно-масова робота
4. Виховна робота
5. Проведення занять.
6. Адміністративно-господарська та фінансова діяльність
7. Методична робота
8. Охорона праці та безпека життєдіяльності
9. Висновки і пропозиції
10. Список використаної літератури

Здобувач вищої освіти

Керівник від бази практики

Члени комісії:

Іван ІВАНОВ

Віталій АВІНОВ

Петро СИДОРОВ